

ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАЙАТИ ПОКИСТОНРО ҚАБУЛ КАРД

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев ҳайати Ҷумҳурии Исломии Покистонро зери роҳбарии раиси Кумитаи муттаҳидаи раҳбарони ситодҳо генерал Соҳир Шамшод Мирзо қабул кард.



Меҳмони олирутба ба роҳбари давлатомон паёми самимӣ ва таманноҳои беҳтарини Сарвазирӣ Покистон Шаҳбоз Шарифро расонд. Масъалаҳои рушди минбаъдаи муносиботи бисёрҷанбаи ҳамкорӣ ва шарикӣ стратегияи Ўзбекистону Покистон дар партави татбиқи шартномаҳои, ки зимни ташрифи Сарвазирӣ Покистон ба Ўзбекистон моҳи феввали соли ҷорӣ ба даст омада буданд, муҳокима гардиданд.

Бо қаноатмандӣ фаёл гардидани алоқаҳои тарафайн ва таъодул дар дараҷаҳои мухталиф таъкид гардид. Аз аввали сол ҳаҷми таъодули амвол 24 Ҷоиз афзуд, боркашонӣ 50 Ҷоиз зиёд гардид. Хонаҳои савдо дар шаҳрҳои Карочӣ ва Лоҳур қушода шуданд. Парвозҳои мустақими ҳавоӣ зиёд гардид. Масъалаҳои ҳамкорӣ амалӣ дар соҳаҳои ҳарбӣ ва ҳарбӣ-техникӣ, инчунин дар соҳаи мубориза ба тах-

дид ва ангежаҳо ба беҳтарии имрӯз муҳокима гардиданд. Ба татбиқи зудтари амалии моддаҳои қарордоди имзогардидаи сеҷониба рӯи лоиҳаи сохтмони Роҳи оҳани фароафгон эътибори алоҳида нигаронда шуд.

Ў.А.
Сурати Хидмати матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон.

ПЕШНИҲОДҲО ОИД БА ТАБДИЛИ НИЗОМИ ТАНДУРУСТӢ МУҲОКИМА ГАРДИДАНД

Президент Шавкат Мирзиёев бо тақдироти пешниҳодот оид ба трансформатсияи низоми тандурустӣ ва баланд бардоштани сифати кумаки тиббӣ шинос гардид.

Супоришоти марбутро роҳбари давлат хангоми чамъномаи видео-селекторӣ, ки 7 майи соли ҷорӣ баргузор гардида буд, додааст. Бинобар он яқоя ба қоршиносони соҳа, вақилои аҳоли ва сектори хусусӣ чандин пешниҳод таҳия гаштааст. Ҳоло ба муассисаҳои ҷумҳуриявӣ сарбори зиёд аст. Аз ин ру эътибори алоҳида ба вуҷуд додани хидматрасонӣ дар дараҷаҳои вилоятӣ ва ноҳиявӣ нигаронда мешавад ва ҳамзамон тиббиётро ба халқ наздик месозад. Бо назардошти ин 1500 протоколи клиникӣ мутобиқ гардонда шуда, тартиботи амалиёти стандартӣ таҳия мегардад, хати клиникӣ беморон аз рӯи бемориҳои бештар паҳнгардида татбиқ ва рақамӣ гардонда мешаванд. Аз он ҷумла, дар солҳои охир афзоиши бемориҳои гипертензия, иллатҳои ишемиа қалб ва диабет қанд, ки ба инсулт ва инфаркт мегардад, ба назар мерасанд. Ҳамзамон дар 85 Ҷоиз чунин ҳолатҳо беморон нагиро мегарданд. Бинобар ин дар зинаи аввал татбиқи протоколҳои нав ва бархӯрд ба профилактика ва таъодули чунин бемориҳо бо истифодаи вақилои имконоти зеҳни суғӣ пешниҳод мегардад. Инчунин ЭКГ-телеметрия, телетибиёт, муолиҷаи тромбозис, стентгузорӣ, тромбозекстракция роҳандозӣ мегардад. Ҳамзамон ба оммавасосӣ ва таълими аҳоли ба алгоритми бармаҳал маълум намудани аломатҳои инсулт эътибори алоҳида дода мешавад. Бо мақсади тақомули муолиҷаи бемориҳои неврологӣ ва инсулт Маркази миллии тиббии неврология ва нейрореабилитатсия ба вуҷуд оварда мешавад. Барои маркази мазкур дар Тошканд бинои

замонавӣ нав барои 250 кат бунёд мегардад. Ба нақша гирифта шудааст, ки соли дар он 3 ҳазор ҷарроҳӣ анҷом дода мешавад. Маркази мазкур ва инчунин клиникаҳои муассисаҳои таълими олиӣ тиббӣ дар Самарқанд ва Бухоро бо таҷизоти замонавӣ мучаҳҳаз мегардад. Ҷаъ аз ин, ба дастгирии шарикони ҷопон татбиқи хидмати реабилитатсияи бармаҳал дар асоси стандартҳои байналхалқӣ ба нақша гирифта шудааст. 150 нафар мутахассиси тиббӣ дар хориҷа тақмили ихтисос ва бозомӯзӣ менамоянд. Барои татбиқи лоиҳаи мазкур 150 миллион доллар ИМА ихтисос меёбад. Ин ҷорабиниҳо имкон медиҳад, ки сафи ногироҳо ва ғайри қобили меҳнат кам гардад. Пешниҳод гардид, ки низоми ҷорӣ тандурустӣ картография ва рақамӣ гардонда шавад ва дар асоси он доир ба ташкили муассисаҳои тиббӣ бо бархӯрди ягона мастер-план таҳия карда шавад, ки шомил таҳия ва татбиқи стандартҳои нави сохтмон, таҷиди назари 210 меъёри санитарӣ ва ҳамчунин таҳияи лоиҳаҳои намунавӣ барои поликлиника ва беморхонаҳо мебошад. Ҳоло боварии аҳоли ба натиҷаҳои таҳлилҳои лабораторӣ паст мебошад. Заифии хидмати лабораторӣ ҷараёни профилактика ва муолиҷаи бемориҳо мураккаб месозад. Дар дараҷаи ноҳия 1500 лаборатория барои 2800 поликлиника хидмат мерасонад. Бисёр таҷизот қуна гардида, баъзе таҳлилҳо дастӣ анҷом дода мешавад. Бо ин сабаб фаъолияти лабораторияҳо бо роҳи то охири соли 2030 ба вуҷуд овардани 198 лабораторияи марказонидашуда, роҳандозии назорати дохилӣ ва хориҷӣ сифат, рақамсозии тамоми ҷараёнҳо тақомул дода мешавад.

Микдори тадқиқотҳои бепоул зиёд карда мешавад. Ҷорабиниҳо доир ба рушди таълими касбӣ ва муассисаҳои таълими олиӣ тиббӣ андешида мешаванд. Пешниҳод гардид, ки қори Академияи хоҳарони шафқат бо роҳи таъсиси Академияи тиббиётӣ касбӣ дар назди Донишгоҳи давлатӣ тиббии Тошканд аз нав барқарор карда шавад. Бо мадади шарикони байналхалқӣ барномаҳои муштаракӣ таълим, сертификатсияи байналхалқӣ ҳамшираҳо дар асоси имтиҳони NCLEX таҳия ва татбиқ хоҳанд гардид. Зина ба зина қавтаи қабул ба муассисаҳои таълими олиӣ аз рӯи самтҳои тарбияи ҳамшираҳои тиббӣ бо маълумоти олиӣ зиёд карда мешавад. Инчунин номнавис намудани таълими барномаҳои таълимӣ бинобар талаботи тақсилотҳои байналхалқӣ, татбиқи ҳамгарии барномаи таълимӣ ва интернатураи солони оид ба тиббиёт оилавӣ, низоми дузи-навис баҳогузори дониш, афзудани таносуби микдори устодон нисбати донишҷӯён пешниҳод гардид. Инчунин вақти таълими амалии донишҷӯён «дар назди кат»-и бемор зиёд карда мешавад. Зина ба зина низоми номнавис намудани қормондони тиббӣ татбиқ мегардад. Самти дигар – тақомули саламати ҷамъият мебошад. Барои ин тағйир додани тамоили фаъолияти Кумитаи санитарӣ эпидемиологияи фараҳмандӣ ва тандурустии ҷамъият ба ҷорабиниҳои профилактикӣ оид ба баргараф намудани бемориҳои ғайриҷироятӣ, муриши модар ва қудда ва ҳамчунин травматизм, бо таҳияи барномаи миллии бобати профилактикаи бемориҳои ғайриҷироятӣ пешниҳод карда шуд.

(Давомаш дар саҳ.2).

Қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ ҶОРАҲОИ ИЛОВАҒӢ ОИД БА ДАСТГӢРӢ КАРДАНИ ҚОРХОНАҲОИ МАҲАЛЛӢ, КИ АЗ ПОЛИМЕРҲОИ ЭТИЛЕН ВА ПРОПИЛЕН МАҲСУЛОТИ ДОРОИ АРЗИШИ ИЛОВАҒӢ БАЛАНД ИСТЕҲСОЛ МЕКУНАНД

Бо мақсади ҳавасманд гардонидани истеҳсоли маҳсулоти рақобатпазир, таъмин намудани қорхонаҳои истеҳсоли маҳаллӣ бо ашёи хомӣ босифат ва дастрас, инчунин дастгирии содироти маҳсулоти дорони арзиши иловагӣ баланд қарор мекунам:

1. Ба пешниҳоди Вазорати иқтисод ва молия ва Вазорати сармоягузорӣ, саноат ва савдо дар бораи татбиқи меъёри сифри андозаи аксиз аз 1 сентябри соли 2025 то 1 январи соли 2028 нисбат ба гранулаҳои полиэтилен, ки дар Ҷумҳурии Ўзбекистон истеҳсол намешаванд ва мувофиқи рӯйхати дар асоси параметрҳои техникӣ мушаххас ва тартибӣ муқарраршуда ташаккулиёфта ба худудӣ ҷумҳурий дохил карда мешаванд, розигӣ дода шавад.

2. То 1 январи соли 2028 хангоми воридоти баъзе шаклҳои ибтидоии полимерҳои этилен (рамзаш ТИФ ТН 3901 10 900 0, 3901 30, 3901 40) ва шаклҳои ибтидоии полимерҳои пропилен (рамзаш ТИФ ТН 3902 10 000 0) меъёри сифри бочи гумрукӣ татбиқ карда шавад.

3. Кумитаи гумрук яқоя бо Агентии танзими техникӣи Ўзбекистон ҷораҳои гирифтани пеш роҳи воридоти бастаҳои чандирии пастсифат ва контрафакт (плёнқаҳои полиэтиленӣ,

плёнқаҳои полипропиленӣ, масолеҳи бофтанаишуда, халтаҳои полиэтиленӣ, биг-бэгҳо ва дигарро) ба кишвар (бар асоси принципи «ex-officio») андешида.

4. Вазорати иқтисодиёт ва молия:

а) дар муҳлати як моҳ лоиҳаи қонунро таҳия намояд, ки ворид кардани тағйирот ба Кодекси андозро дар асоси банди 1-уми қарори мазкур пешбинӣ мекунад;

б) то 1 октябри соли 2025 ба Девони Вазирон пешниҳодхоро оид ба фароҳам овардани шароити баробар бо маҳсулоти воридотӣ дар пардохти андозаи аксиз барои қорхонаҳои маҳаллӣ истеҳсолкунандаи гранулаҳои полиэтилен тақдим намояд.

5. Вазорати сармоягузорӣ, саноат ва савдо яқоя бо Вазорати иқтисодиёт ва молия ва дигар вазорату идораҳои дахлдор дар муҳлати як моҳ иҷрои қарори мазкурро таъмин намуда, мазмун ва аҳамияти онро ба соҳибкорон расонад ва шарҳ диҳад.

6. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон Ҷ. А. Хоҷаев гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон
Ш. МИРЗИЁЕВ.

шаҳри ТОШКАНД,
18 августи соли 2025

Барои бахти инсон, барои зиндагии фаровон

ДАСТОВАРД ВА НАҚШАҲОИ ОЯНДА

Ҳар давлате, ки он ҷо сулҳу ваҳдат, амният, осудагиву осоиштагӣ ҳукмрон аст, дар он ҷо саноат ва хоҷагии қишлоқ рушд меёбад, тараққӣ мекунад, вазъи иқтисодӣ-иҷтимоии мардум беҳтар гардида, фаровонӣ ба мушоҳида мерасад. Дар кишварамон фароҳам овардани шароити имкониятҳо барои мардум, баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ ва ҳуқуқи манфиат, арзиш, шаъну шарафи инсон вазифаи аввалиндараҷа маҳсуб меёбад. Ҳаллу фасли ин масоил зери назорати Президент қарор дорад.

Шавкат Мирзиёев ба наздикӣ бо мақсади шиносӣ пайдо кардан аз татбиқи лоиҳаҳои пешин, натиҷа ва дастовардҳои соҳоти истеҳсолӣ, иқтисодӣ-иҷтимоӣ ва таҳлилӣ баррасии нақша ва лоиҳаҳои нав, ҷалби сармояҳои хориҷӣ бо ҳоқимони ноҳияҳо, роҳбарони тақсилоту муассисаҳо, ғуруҳи соҳибкорони вилояти Навоӣ маҷлис гузаронид. Кайд гардид, дар соли 2016 маҳсулоти саноати ба микдори 10,5 триллион сӯм истеҳсол шуда бошад, имрӯз ҳаҷми он 14 маротиба афзуд, 145 триллион сӯмро ташкил медиҳад. Ба вилоят дар 7 соли охир 8 миллиард доллар сармояи хориҷӣ ворид гардидааст. 6500 лоиҳа татбиқи худро ёфт. Ин сармояҳо барои рушди соҳаи саноат, хоҷагии қишлоқ, ҳаёти иҷтимоӣ аз худ карда шудаанд. Қорхонаҳои пешин аз нав таҷизонид шуда, қорхонаҳои нав бунёд гардида. Микдори қорхонаҳо афзуд, истеҳсоли маҳсулоти рақобатбардор зиёд шуд. Қорхонаҳои қалони саноати ба миён омаданд. Микдори қорхонаҳои истеҳсолие, ки беш аз 1 миллиард доллар сармоя доранд, ба 1786-то, беш аз 10 миллиард доллар сармоя доранд, ба 338-то ва беш аз 100 миллиард доллар сармоя доранд, ба 86-то расид. Ин буд, ки савдои яқлухти маҳсулоти вилоят дар 6 моҳи аввали соли равон 7 130, 5 миллиард сӯмро ташкил дод. Аз ин микдор 627 миллиард сӯм ба қорхонаҳои қалон ва 6 503,5 миллиард сӯм ба зиммаи бизнеси хурд ва соҳибқорони хусусӣ рост меояд. Ин рақамҳо ошкор намудаанд, ки савдои яқлухт нисбатан ҳамина давраи соли 2024 9,2 Ҷоиз

афзудаст. Аз ин ҷост, ки маоши миёнаи қормандони вилояти Навоӣ ба 6,5 миллион сӯм рост меояд, ки ин адад дар микёси ҷумҳурий мавқеи хос дорад. Инфрасохтори шаҳрҳои вилоят тағйир ёфт. Соли 2024 танҳо дар шаҳри Навоӣ 2500 бинои баландошёна бунёд гардида, 40 ҳазор оила бӯрӯқубон кардаанд. Дар Ўзбекистони Нав қорҳои сохтмон бо суръат ва сифатнок пеш меравад. Мақтабу қўдакстониҳо дар намои имрӯз ва мучаҳҳаз бо техникаву технологияи замон сохта намешаванд. Дар бунёди ин ҳама аз сармояи хориҷӣ васеъ истифода шудааст. Мисолан, танҳо садорати сохтмони Ҷамъияти саҳомии ККМН дар нимаи аввали соли 2025 дар сохтмон ва истеҳсоли масолеҳи он 219,5 миллион доллар сармояро аз худ кардаанд. Доир ба рушди соҳаи хоҷагии қишлоқ низ чандин лоиҳа баррасӣ гардид. Сарвари давлат доир ин соҳа низ супоришҳо доданд. Тибқи лоиҳаҳои соҳа соли равон дар вилоят 996 гектар боғ ва 355 гектар ангурзор барпо карда мешавад. Мисолан, аз ҳисоби аз худ кардани талу теплаҳо дар ноҳияи Хатирчи 550 гектар боғҳои интенсив – ангурзор, дар Нурато 160 гектар боғ, дар Навбахор 223 гектар, дар Қизилтепа 226 гектар боғ ва ангурзор ташкил карда мешавад. Дар натиҷа банднокии 1,5 ҳазор нафар таъмин карда мешавад. Ҷор маҳаллаи ноҳияҳои Навбахор ва Қизилтепа ба парварishi анор тахассусонида мешавад. Президент борахун Нураторо ба забон гирифт. Ноҳия ва шаҳри Нурато яке аз минтақаҳои қадимаи Ўзбекистон мебошад, имкониятҳои зиёди рушди

сайёҳиро дорад. Ҷойҳои зиёди таърихиву табиати зебо, соҳилҳои Айдарқул, маҷмӯаи таърихӣ Чашмаву Синтоби ҷаҳонгаштаи вирди забонҳо гардидаанд. Дар шаҳри Нурато дўзандагӣ, ба хусус қашададўзии миллии хуб рушд ёфтааст. Ба маҳсулоти дастӣ дўхташуда байни сайёҳони хориҷӣ талабот зиёд аст. Ба рушди сайёҳӣ дар ноҳия имкониятҳо боз ҳам зиёданд. Имрӯз дар Нурато 28 нафар соҳибқорон банднокии 4,5 ҳазор нафар бонувонро, ки ба қашададўзӣ машғуланд, таъмин намудаанд. Модарон аз хонаи худ дур наарафта қашададўзӣ мекунаанд. Ҳам қори зиндагиро мекунаанд, ҳам фаъолияти меҳнати даромаднокро. Соҳибқорони мазкур ҳар сол ба микдори 2-2,5 миллион доллар маҳсулотро ба хориҷ экспорт мекунаанд. Заррина Ҳамидоваи нуратой дар тан либоси дастдўхт ба Президент мурочиат кард: – Ман аз дувоздаҳсолагӣ ам бо соҳибқорӣ машғул шудаам. 60 нафар маҳсулоти дастохторо тайёр мекунам. Имрӯз 600 нафар бонувонро бо ҷойи қор таъмин намудаам. Бо ИМА, Туркия, Эрон, Тоҷикистон, Қирғизистон ва чанд давлати дигар ҳамкорӣ дорем. – Меҳостон дар Боғи марказии Нурато, ки дар миёнаи хонаи маданият ва маҷмӯаи таърихӣ Чашма воқеъ аст, намоишгоҳи қашададўзӣи миллии ташкил карда шавад. Дар ин ҷо метавонем арзиши миллимонро ҳам дар шакли тайёр ва ҳам тарзи амалии омода кардани маҳсулотро намоиш диҳем. Сайёҳони хориҷӣ ба маҳсулот ва тарзи тайёр кардани он таваҷҷуҳи зиёд доранд. Имрӯз имкони ба намоиш гузоштани маҳсулоти тайёрро надорем. Пешниҳоди лоиҳаи мазкур Президентро хуш омад. Ба нақша гирифта шуд, ки дар Боғи марказӣ намоишгоҳи қашададўзӣи миллии «Нақшо ва нуҳро» бунёд карда мешавад. Супориш дода шуд, ки «мастер реча»-и боғи истироҳатӣ омода карда шавад ва дар ин замина маҷмӯаи истироҳати «Хонаи фарҳанг» – намоишгоҳ ва маҷмӯаи таърихӣ Чашма» бунёд гардад. Ин маҷмӯа барои истироҳати сайёҳони дохиливу хориҷӣ шароит ва имкониятҳои хубро фаро мео-

варад. – То охири сол, – гуфт дар идомаи суҳбаторинаш Ҳамидова, – боз банднокии 400 нафар бонувонро таъмин намуда, сафи онҳоро ба 1000 нафар мерасонам ва як қўдакстониҳо бунёд мекунам. Дўзандагони қорхонаи ман вобаста ба маҳсулоти тайёрнамудаашон ҳар моҳ аз 2 то 8 миллион сӯм маош мегиранд. Бояд таъкид намуд, ки Ҳамидова бренди худро дорад. Супориш дода шуд, ки дар ҳар як маҳаллаи ноҳия яқтой қорхонаҳои дўзандагиву қашададўзӣ қушода шавад. Ҳамчунин ба ташкили соҳаи сайёҳӣ дар минтақаҳои Синтоб, Ҷуя ва соҳилҳои Айдарқул аҳамият дода шавад. Минтақаҳои Синтобу Ҷуя ба ташкили сайёҳии таърихӣ ва экологӣ хос бошад, соҳилҳои Айдарқул ба сайёҳии шикор мувофиқ аст. Ҳоқими ноҳия Азамат Фаизиев доир лоиҳаҳои минбаъдаи рушди саноат ва хоҷагии қишлоқ маълумот дода, таъкид намуд, ки то охири сол дар ноҳия ба бекорӣ ва камбизоатии аҳоли хотима дода мешавад. Албатта, ҳамаи ин муваффақияту қомебиҳои созандаву бунёдкор дар арафаи иди босҳуққи истиқлолияти давлатӣ ҷумҳурий хуб аст, мардум зиндагии осудаи обод доранд, аз сиёсати пешбурдаидаҳои Сарвари давлат сарфарозу розӣ мебошанд. Сарвари давлат ин тақдиротро хушпазирӣ намуд. Ин ҳама барои вилояти Навоӣ қам аст. Татбиқи лоиҳаҳо, ки имрӯз баррасӣ гардидаанд, шукӯҳи вилоятро боз ҳам афзун гардонид, зиндагии мардум боз фаровону босубот мегардад. Татбиқи босамарӣ лоиҳаҳои нав, ворид намудани сармоя, ки омилҳои муҳими рушду ривож мебошад, вазъи зиндагии мардумро боз ҳам ширину хушраам месозад. Ислохот бояд ба манфиати мардум, ба зиндагии фаровони мардум хидмат намояд. Ин нукта дар вазъи иқтисодӣ-иҷтимоӣ вилоят хуб ба мушоҳида мерасад.

Ўзбакбойи РАҲМОН,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Вилояти НАВОӢ.

ТОШКАНД БА ШАҲРИ МЕГАПОЛИС ТАБДИЛ МЕЌБАД

Дар шаҳри Тошканд шумораи аҳоли дар даҳ-
понздаҳ соли охир ба таври назаррас афзуд. Бо
сабаби саййи мардум ба пойтахт ва афзоиши аҳоли
боло рафтани талабот ба манзил, нақлиёт ва инф-
расохтори иҷтимоӣ раванди табиӣ мебошад.

Солҳои охир, ба тӯфайли қози-
бадории сармоягузорӣ суръати сох-
тмон дар пойтахт босуръат меаф-
зояд. Хонаҳои нав, марказҳои ти-
ҷоратӣ, меҳмонхонаҳо, маҷмааҳои
фарҳангӣ ва варзишӣ имкониятҳои
шаҳрро васеъ мекунанд. Ин тағии-
роҳҳо танҳо бо ҳамин хотима на-
меёбанд — ҷорабинихоё амалӣ ме-
шаванд, ки ба суръати рушди шаҳр
мутобиқанд.

Тавре ки маълум аст, сохтмони
Тошканди Нав низ оғоз ёфтааст.
Дар оянда ин ду минтақа ба мега-
полиси ягона ва мусосир табдил
меёбанд. Ин лоиҳа барои сабук
кардани фишоре, ки метавонад ба
пойтахт ворид шавад ва тақсим кар-
дани сарборӣ дар марказ хидмат
мекунанд.

Сангӣ асосии шаҳри нав 18 мар-
ти соли 2023 гузошта шуд. Дар
ояндаи наздик кампусҳои Дониш-
гоҳи «Ўзбекистони Нав» ва Дониш-
гоҳи давлатии педагогии Тошканд,
Китобхонаи миллий, Театри миллий,
Маркази байналмилалӣ илмӣ-та-
дқиқотӣ ба номи Алишер Навоӣ,
Осорхонаи адабиёт, мактаби эҷодӣ,
Маркази миллии мақом, инчунин
биноҳои бисёршӯнаи истиқоматӣ
сохта ба истифода дода мешаванд.

Сарвари давлат борҳо таъкид кар-
дааст, ки ин минтақаи мусосир бояд
«шаҳри сабз» бошад. Ин ҳадафҳо по-
кизагии ҳаво ва об, истифодаи ман-
баъҳои алтернативии энергия ва фа-
равонии боғу дарахтзорхоро дар на-
зар доранд. Тасаввур кунед — дар май-
дони зиёда аз 400 гектар Боғи мар-
казӣ бунёд шуда, 200 ҳазор дарахт
шинонда мешавад. Ин бе муболиға
як шаҳри экологӣ ҳоҳад буд.

Дар сохтмони шаҳри мусосире, ки
солҳои зиёд ба наслҳо хидмат меку-
над, бешубҳа, сифати кор хеле му-
ҳим аст. Сабаби он низ ҳамин аст, ки
дар қорҳои сохтмон сифат ва амният
дар ҷои аввал меистад.

Яке аз лоиҳаҳои умедбахш дар ин
самт — сохтмони роҳи метро ба ша-
ри нав мебошад. Он аз истоҳои ҳози-
раи метрои «Дўстлик» оғоз меёбад.
Дарозии ин метро, ки беш аз бист
километр ҳоҳад буд, ҳар рӯз ба 200-
250 ҳазор мусофир хизмат мерасонад.
Мо роҳи нави метроро беҳуда ба ёд
наовардем, Зеро ин маънои онро
дорад, ки ду шаҳр ҷудогона рушд на-
мекунанд ва аз ҳам ҷудо намонанд,
балки, тавре ки дар боло таъкид шуд,
ба мегаполиси ягона табдил меёбанд.

Ин фикрҳо 9 июл вақте ки Сарвари
давлат бо пешниҳоди «атласи ҳалли



Барои Ватан,
барои миллат, барои халқ!

масъалаҳо» барои шаҳри Тошканд
ва Тошканди Нав шинос шуд, мах-
сус таъкид гардиданд. Бо мақса-
д рушди мутавозини минтақа На-
қшаи генералии рушди шаҳри
Тошканд то соли 2045 қабул шу-
дааст. Дар он нишондиҳандаҳои
асосӣ оид ба нақшаҳои сохтмони
шаҳр, инфрасохтори муҳандисӣ
ва нақлиётӣ, инчунин минтақаҳои
ҳифзшаванда муайян карда шуда-
анд.

— Ба Президентамон ҳамчунин
лоиҳаҳои сохтмони роҳҳо дар пой-
тахт пешниҳод гардиданд, — гуфт
ҳокими шаҳри Тошканд Шавкат
Умурзақов. — Барои ин қорҳо
ширкати бонфуз чалб карда
мешаванд. Имрӯз дар ноҳияи Як-
касарой, дар кӯчаи Шота Руста-
вели қорҳои азнавсозӣ бо усули
нав идома доранд. Ҳамчунин, дар
шаҳри мо 200 километр роҳ ва қор
гузаргоҳ сохта мешавад.

Тибқи стандартҳои ҳозира, сохт-
мон ва таъмири роҳ то «хатти сурх»-
и қисми ҳаракат анҷом дода меша-
вад. Дар таҷрибаи шаҳрҳои пеш-
рафта ин қор аз рӯйи тамоюли «аз
бино то бино» дар ҳар ду тарафи
кӯча амалӣ мегардад. Дар натиҷа,
ҳеҷ қитъаи бесоҳиб намонанд ва
канори роҳ яқлукт ва мутаносиб
обод карда мешавад. Дар доираи
ин қорҳо қисми ҳаракати кӯчаҳо,
роҳравҳои пиёдагард, минтақаҳои
сабз ва фасади биноҳо ҳамзамон ба
тартиб оварда мешаванд. Ин супо-
ришҳо шаҳри моро боз ҳам зебо-
тар ва барои аҳоли боз ҳам қулай-
тар мегардонанд.

Дар ин маврид меҳоҳем чанд су-
хан дар бораи «атласи ҳалли масъ-
алаҳо» бигӯем. Ин идомаи мантиқии
нақшаи генералии шаҳр буда, дар
он талаботи умумӣ оид ба намуни
зоҳирии шаҳр ва муҳити кӯчаҳо зикр
мегардад. Ин як каталог-маълумот-

нома мебошад, ки аз панҷ китоб
ибораат буда, қоидаҳои тарҳрезӣ,
насоб ва истифодаи иншоотхоро
дар бар мегирад.

Дар он тавсияҳо оид ба таш-
кил ва ободони ҷойҳои ҷамъи-
ятӣ, муттаҳид намулдани намуни
зоҳирии биноҳо ба як симои меъ-
морӣ ягона пешниҳод шудаанд.
Ҳангоми тарҳрезии муҳити шаҳр
ба татбиқи ҳадафҳои рушди усту-
вор ва инчунин ба ворид кардани
ранги миллий таваҷҷуҳ дода меша-
вад.

Чунин дигаргуниҳо дар Тош-
канд симои иқтисодӣ, экологӣ ва
иҷтимоии шаҳрро ба қулай дигар
мекунанд. Ин равандҳо барои
аҳоли имкониятҳои васеъ, муҳи-
ти зисти қулай ва шароити рушди
устувор фароҳам меоранд.

Иқром АБВАЛБОВ,
хабарнигори ЎЗА.

ПЕШНИҲОДҲО ОИД БА ТАБДИЛИ НИЗОМИ ТАНДУРУСТӢ МУҲОКИМА ГАРДИДАНД



(Аввалаш
дар саҳ. 1).

Инчунин ба масъалаи
тақомули хидмати хунра-
сонӣ дахлат карда шуд.

Пешниҳод гардид, ки
барнома барои солҳои
2026-2030 қабул гардида,
дар доираи он бо хун таъ-
мин намуданро то сад
фоиз расонда, истеҳсоли
дорувории хунрасонӣ ро-
хандозӣ гардида, беҳа-
тариҳои хун бо роҳи ба
амал татбиқ намудани
инактиватсия ва вирус-
сӯзонӣ таъмин карда ша-
вад.

Ин чораҳо аз хунравӣ
фавтиданро кам намуда,
дастрасии хунро таъмин
менамоянд.

Ҳоло ҳозир рушди
фаёлонаи бозори дору-
созӣ имкон дод, ки ҳаҷми
он то ба бештар аз 2 мил-
лиард доллар расад. Исо-
лоҳот барои таъмини
аҳоли бо дорувории си-
фатнок, беҳтар ва боса-
мар нигаронда шудааст.

Дар ин самт татбиқи
тартиби эътирофи сабти
номи доруворӣ бо назар-
дошти маҳаққоё, ки ТТҚ
тавсия намулдааст, озмои-
шҳои биоэквиваленти
ченерикҳо, низоми сабти
номи дифференсиалии та-
ҷизоти тиббӣ бо назар-
дошти дараҷаи беҳтариҳои
онҳо, тартиби огоҳонӣ ба-
рои шуруи фаёолият оид
ба татбиқи таҷҳизоти
тиббӣ ба нақша гирифта
шудааст.

Истеҳсоли қарордодӣ
ва трансфери технология
роҳандозӣ гардида, ме-
ханизмҳои замонавии назо-
рати доруворӣ татбиқ ме-
гардад.

Президент пешниҳод-
ҳои арзагардидаро даст-
гирӣ намуд ва ҳуҷҷатҳои
марбутро, ки ба татбиқи
онҳо нигаронда шудааст,
имзо кард. Доир ба таъми-
ни иҷрои бонизом ва си-
фатноки вазифаҳои гу-
зошташуда супоришҳо
дода шуд.

ЎЗА.



ҶАШНВОРАИ ДЎСТӢ ДАР НУРАТО

Дар деҳоти маҳаллаҳои ноҳияи Нурато
Ҷашнвораи умумимиллии ҳамдигар бахшида
ба 34-умин солгарди Истиқлоли давлатии
Ҷумҳурии Ўзбекистон тахти шиори мазкур
баргузор гардид. Дар ибтидо ҳозирин тахти
шиори «5 000 қадам барои ҳаёти солим» пиёда
роҳ паймуданд. Ин амал пеш аз ҳар як
тадбири бошукӯҳ ба ҳукми анъана
даромадааст.

Чорабиниҳо дар Синтоб,
Каттасой, Темирқовуқ, Аваз-
сой ва дигар маҳаллаҳои
ноҳия баргузор гардиданд.
Дар маҳаллаи Авазсой
лоиҳаи «Дилдаги гаплар» та-
тибқ шуд. Ин ҷо ҷамъномада-
гон аз ширинғуиҳои хуна-
мандон зағф гирифта, аз суҳ-
бат бо рӯҳшиносони шинох-
таи ҷумҳурий баҳра бурданд.

Давоми ҷашнвора дар ин-
тернати мардонаногироҳои
ноҳия — «Мурувват» боз ҳам
хотирмон буд. Дар ин ҷо он
тибқи лоиҳаи «Дарди инсон»
идома ёфт. Ногироёни ин-
тернат лаҳзае бошад ҳам, аз
дардҳо фориғ гардида, зеро
охангу таронаҳо рақсу бозӣ
карданд.

Ҷамъбасти ҷашнвора дар
амфитеатри Боғи марказии
шаҳри Нурато баргузор гар-
дид. Амфитеатр ва Боғи мар-
казӣ бо шиори овезаҳо бах-
шида ба посдошти Ватан ва
аҳамияти истиқлоли давлатӣ
оро дода шуда буданд. Боғ
намои идона дошт. Аз шаҳр
ва маҳаллаҳои ноҳия марду-
ми зиёде ҷамъ омаданд, ки
кайфияти идона доштанд.
Ошкор буд, ки аз дастовар-
ду комёбиҳои солҳои истиқ-
лоли давлатӣ шоду масрур
буда, иди бошукӯҳро бо тан-
тана пешвоз мегиранд.

Дар ин шомӣ пуризиъ аъзои
гурӯҳи тарғиботи Маркази
маърифати ҷумҳурий, доктори

илмҳои таърих, профессор
Ҷамила Шермухамедова,
ҳодими маданият Баҳром
Усмонов, Хунарпешаи шо-
истаи ҷумҳурий Алишер
Рӯзметов, Хунарпешаи хал-
қии Ўзбекистон Одина
Ғозиева, дотсент Хуршед
Қурбонов, Қорманди шои-
стаи маданияти Ўзбекистон
Бобур Бобомуродов,
Хунарманди мардумии
Ўзбекистон Мансур Тош-
матов, дотсент Акмал Тур-
сунов иштирок ва ба ҳур-
сандии мардум хушнудӣ
зам намуданд.

Ҷашнвораи умумимил-
лии ҳамдигар тахти шиори
«Барои Ватан, барои мил-
лат, барои халқ!», бешубҳа
дўстӣ ва ҳамгироии мар-
думро мустаҳкам кард, ба
созандагӣ бунёдқориҳои
нав ба нав илҳом бахшид.

Ўзбакбойи РАҲМОН,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Вилояти НАВОӢ.

Навой ҷавонтарин вилоят аст дар
ҷумҳурий, вале имконият ва захираҳои
зиёди рушд ва тараққиёти иқтисодӣ дорад.
Вилоят 20 апрели соли 1982 аз
ҳисоби ҳудудҳои вилоятҳои Самарқанд ва
Бухоро таъсис ёфта, соли 1988 ҳамчун
ҳудуди маъмурӣ аз ҷаёолият бозмонд.
Аввали соли 1992 аз нав барқарор
гардид. Вилоят 111 ҳазор километри
мураббаъ масоҳат дорад. Захираҳои бойи
зеризаминӣ дошта, яке аз вилоятҳои
саноатии мамлакат мебошад.

НАВОӢ ЗАХИРАҲОИ ЗИЁДИ РУШДИ ИҚТИСОДИ ДОРАД

Дар соҳили кӯлҳои
сунъӣ инфрасохторро бар-
по намуда, ҳазорҳо намуни
хидмат ба роҳ монда меша-
вад. Дар ин маҳаллаҳо беш
аз 5 ҳазор нафар бо шугли
доимӣ таъмин мешавад. Бо
мақсади обод ва имкония-
тҳои васеъи истироҳатӣ му-
ҳайё намудан дар назди
кӯли сунъии «Ёшлик»-и
шаҳри Навоӣ мастер-реча
омода шудааст.

Лоиҳаи мастер-реча ти-
бқи қарори Девони Вази-
рон аз 22 августи соли
2024 тайёр карда шудааст.
Барои қоркарди мастер-
реча, Низом низ ҷун ило-
ваи 1 ба Қарор тасдиқ шу-
дааст. Низом тарзи омода-
созии мастер речаи ҳудуд,
мурос, тасдиқ ва таъмини
молиявири ба тартиб меда-
рорад. Дар зинаи аввал 20
миллиард сӯм маблағгу-
зорӣ шудааст. Бо ин маб-
лағ 5 километр роҳҳои пиё-
дагард ва велосипедронӣ
бунёд гардида, қароғачҳои
замонавӣ, нишастгоҳҳо, аз

гулҳо ҳар гуна ороишот гу-
зошта мешаванд. Инфра-
сохтори мавҷуда тағйир
меёбад. Дар соҳили кӯл бо
маблағи 10 миллион дол-
лар дар ҳудуди 15 ҳазор
метри мураббаъ ҳар гуна
қорхонаҳои маишӣ, серви-
сҳои тиҷоратӣ ба роҳ мон-
да мешавад. Агар имрӯз
800-1000 нафар барои и-
стироҳат меомада бошанд,
пас аз анҷоми сохтмон рӯзе
то 5 ҳазор нафар истиро-
ҳат мекунанд.

Пас аз ба ҷаёолият
шуруъ намудани ҳар объект
метавонад дар як шабо-
наруз беш аз 30 ҳазор на-
фар сайёҳон ва аҳолии ма-
ҳаллӣ истироҳат кунанд.
Дар 1100 нуктаҳои хидмат-
расонӣ банднокҳои беш аз
8000 нафар таъмин мегар-
дад.

Ўзбакбойи РАҲМОН,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Вилояти НАВОӢ.

САЙРИ ХАРБУЗА — ИФОДАГАРИ МЕҲР ВА МЕҲМОННАВОЗӢ

Имрӯзо дар гӯшаву қанори ҷумҳурий
ҷорабиниҳои «Сайри харбуза» тахти шиори
«Сайри харбуза — рамзи меҳр ва
меҳмоннавозии халқ» баргузор мегардад.
Бо ташаббуси Маркази миллий-фарҳангии
уйғурони ҷумҳурий дар павилои марказҳои
фарҳангии миллий, ки дар назди Қумитаи
доир ба муносибатҳои байнимиллӣ ва
масъалаҳои ҳамватанони бурунмарзӣ
сохта шудааст, ҷорабиниҳои «Иди харбуза»
баргузор гардид.

Ҷорабиниҳои мақур ба та-
риғиб намудани арзишҳои
миллӣ, меҳмоннавозӣ, му-
стаҳкам намудани риштаҳои
дўстӣ ва ҳамҷиҳати байни
миллат ва элатҳо, инчунин
баҳра бурдан аз таъми мух-
талифи харбузаи мамлакат
нигаронда шудааст.

Дар маросими ифтитоҳи
ҷорабиниҳои раиси қумита
Қ.Сариев меҳмонони ҷаш-
нвораро самимона хайра-
мақдам гуфт ва таъкид кард,
ки «Иди харбуза» анъанаи
таърихӣ буда, моҳияти он
таҷассуми ғояҳои дўстӣ ва
намоиши анъанаҳои ха-

лқҳои гуногуни кишварамон
мебошад.

Дар намоишгоҳ намоён-
дагон аз ҳокимияти ноҳияи Як-
касарой, меҳмонон аз Русия,
Тоҷикистон ва Қазоқистон,
фаёлонони марказҳои миллий-
фарҳангӣ иштирок намуданд.

Дар доираи намоишгоҳ ҷо-
рабиниҳои гуногуни фарҳангӣ
маърифати баргузор гардиданд.

Сайри харбуза на фақат аз
намоиши сарват ва неъмат
миллиамон, балки аз дўсти-
ву бародарӣ ва ҳамҷиҳати
кишвари сермиллатамон да-
рак медиҳад.

— Ҷун анъана ҳар сол дар
ҷашнвораи «Сайри харбуза»



бо оилаи худ иштирок меку-
нам. Аз мазаи харбузаҳои
шаҳдрез баҳраманд мегар-
дем. Бобои бибихоҷмон вақ-
те меҳмонӣ мегарданд, як
дона харбузаю тарбузро ҳам-
чун дастовез мебаранд. Сол

то сол наваҳои харбуза зиёд
шуда истодааст. Сайри хар-
бузаи имсола низ хеле бо-
шукӯҳ мегузарад. Дар пави-
лои марказҳо баробари ҷа-
шидани наваҳои харбуза, аз
баромади дастаҳои ашула ва

рақси миллатҳои гуногун
шоду масрур гаштем, — ме-
ғъд сокини пойтахт Зиёда
Ашурова.

С. БЕКНАЗАРОВА,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

ДИДОРБИНИИ ҶАМСАНГАРОН

Дар қасри «Дўстӣ»-и
Самарқанд вохӯрии собиқ
сарбозони байналмилалӣ
«афғон»-и вилоят бо раиси
қумитаи қор бо сарбозони
байналмилалӣ Тоҷикистон
Сўхробшоҳ Олимов ба вуқӯ
пайваст.

— Қабл аз ташриф дар пойтахти ки-
шари шумо шаҳри Тошканд будам, —
иброз дошт Сўхробшоҳ Юсуфшоевич, —

суҳбат бо раиси иттиҳодияи ҷанговаро-
ни байналмилал ва ноғироҳои он —
«Veteran» полковники мустафӣ Талъат
Муродов ниҳоят дилнишину гуворо буд.
Мо бо Талъат Пардаевич шартномаҳои
ҳамкорӣ бастем.

Аз Тошканд сўйи Бухорои шариф ра-
хти сафар баста, бо роҳбаладиҳои ҷамсан-
гарон макбараи Исмоили Сомонӣ ва ди-
гар ёдгориҳои таърихӣ ин шаҳри тамад-
дунсозро зиёрат кардем.

САМАРҚАНД.

Баҳоҷури ЗОҲИР,



Ганчи ороста

Соибӣ ТАБРЕЗӢ

Зери теғ аз мурғи бисмил парфишони
 ёд гир,
 Аз сабукруҳон насихат бе гаронӣ ёд гир.
 Умри фурсат дар гузору вақти парвоз
 аст танг,
 Дар ҳарими байза болупарфишони ёд гир.
 Шаҳлари парвоз сомон медиҳад
 аз барги айш,
 Шеваи рафтор аз боди ҳазонӣ ёд гир.
 Мӯрро аз дасти худ бахшад Сулаймон
 пойтахт,
 Бо фурудастон тариқи меҳрубонӣ ёд гир.
 Гар бувад чун гунҷи гул сад забонат
 дар даҳон,
 Сар фуру бар дар гиребон, беэзобӣ
 ёд гир.
 Гар дили шабро наярӯзӣ ба охи оташин,
 Аз фалак ҳар субҳдам аҳтарфишони ёд гир.
 Медиҳад дар пардаи шаб умри ҷовидон
 бае Хизр,
 Шарми ҳимматро зи оби зиндагонӣ ёд гир.
 Аз таҳи дил бар ту гар душвор
 бошад дӯстӣ,
 Аз барои маслиҳат лутфи забонӣ ёд гир.
 Нест мумкин рост қардан ҷӯбҳои хушкро,
 Панди пиронро дар айёми ҳазонӣ ёд гир.
 Мефишонад гавҳари шаҳвор аз
 лаб зери теғ,
 Аз садаф, Соиб, тариқи зиндагонӣ ёд гир.

Луқма

ХАТОХОНӢ ДАР УШШОҚСАРОӢ

Маълуми ҳама бод, ки Шашмақом аз шеърӣ оӣ, муסיқии классикии оӣ, овозхонии оӣ ва навозандагии оӣ иборат аст. Ушшобхона дар Самарқанд ва дигар шаҳро мақомҳои наф пайдо шуда истодаанд. Комебиҳо албатта ҳастанд, ки онро санъатшиносон дар оянда таҳлил хоҳанд кард.

Каминаро, ки аз аҳли адаб ҳастам, баъзе хатоҳо дар сароидани шеърҳои адабиёти классикамон ба ташвиш овардааст.

Вақте мебинед, ки дар суруди «Ушшоқи Самарқанд» ду байтро аз мбайни ғазали Зебуниссо партофта мегузаранд, бефарқ набояд буд. Дар ин маврид ҳикояти «Ҳоча Ҳофиз ва хиштрес» ба ёд меояд. Шодравон Аҳмад Бобоқулов танҳо як байтро партофтааст, аз тарси режими коммунистӣ, зеро дар он тавофи Каъба таъкид мешавад.

«Ушшоқи соҳиблиқо» аз ушшоқҳои беҳтарини Ҳоҷӣ Абдулазиз аст, шеърӣ онро дар китобҳои оид ба ин нобиға иншошуда таълифи Ҳоҷӣ Абдулазиз тахмин мекунанд, зеро узе мафҳиле будааст, ки Васӣ ва Тӯғрал иштирок ва роҳбарӣ кардаанд.

Барои он ки хатохонии ин муҳаммас тақрор нашавад, матни онро ин ҷо дарҷ кардам:

УШШОҚӢ СОҲИБЛИҚО

Ақлам рабуда ҷилваи чашми сиёҳи кист,
 Ин дил ҳазор пора шуда аз нигоҳи кист,
 Дил бурдану нигоҳ накардан ғуноҳи кист,
 Бо теги ҳаҷр бастану куштан сазои кист,
 Бо дарду ғусса мурдану рафтан давои кист?

Тоқат ба дил намондаву мурдан давои ман,
 Ҳар дам ба теги ҳаҷри ту куштан сазои ман,
 Бар осмон расида ҳама нолаҳои ман,
 Шояд расад ба наловаву оҳам нигори ман,
 Шодӣ ба дил намондаву ҳаҷр ҷафои кист?

Бозору кӯча меравам дидан барои ту,
 Ман бекасу ғарибаму ҳастам гадои ту,
 Хар дам ба дида сурма кашам хоки пойи ту
 Гаши чарпоғешаву ҳам бевафои ту,
 Қахру итбуи ҷабру тазаллум барои кист?

Чаллоди бемурувату гулгунҷабои ман,
 Бераҳму пуртазаллуму ширинадои ман,
 Эй дилбазо, биғӣ, чи бошад гуно(ҳ)и ман,
 Гайр аз ту нест дилбари соҳиблиқои ман,
 Хар дам ҷафову ҷабру тазаллум барои кист?

Адаш ИСТАД,
адиб.

Фозил ШУКУРӢ.

АЗ «ФИҲӢ МО ФИҲӢ»-И МАВЛОНО

Агар касе дар ҳақи ки касе неқ гӯяд, он хайру неқӣ ба вай оид мешавад ва дар ҳақиқат он саноу ҳамд ба худ меғӯяд. Назири ин чунон бошад, ки касе гирди хонаи худ гулистону райхон қорад, ҳар боре назар кунад, гулу райхон бинад ва доиман дар бихишт бошад. Чун хӯ кард ба хайр гуфтинан мардумон, чун ба хайри яке машғул шуд, он кас маҳбуби вай шуд ва чун аз вай-аш ёд ояд, маҳбубро ёд оварда бошад ва ёд овардани маҳбуб гулу гулистон асту равху роҳат аст. Ва чун бади яке гуфт, он кас дар назари ӯ мабғуз шуд, чун аз ӯ ёд кунад ва ҳаёли ӯ пеш ояд, чунон аст, ки мор ё кайҳум, ё хору хошк дар назари ӯ пеш ояд.

Ҳамаро дӯст дор, то дар гулу гулистон бошӣ. Ва чун ҳамаро душман дорӣ, ҳаёли душманон дар назар меояд, чунон аст, ки шабу рӯз дар хориштон мористон мегардӣ.

Таҳияи А. КОМРОН.

ДАР СОЯӢ «ЗУЛОЛ»

Дар адабиёти муосири форсу тоҷик баробари наълунҳои «шеъри наъ», суҳанварон барои падиловари анвои тозаи шеърӣ қўшидаанду меқўшианд. Яке аз чунин намуҳои ҷадиди шеърӣ, сабки «зулол» мебошад, ки аз ҷониби шоири эронӣ Абулфазли Додо интишор ёфтаву ҳаводорони зиёде пайдо кардааст.

Зулол наъви шеърест, ки бо тўли вази-ни зина ба зина ба таври мусовӣ аз ҳиҷои кам оғоз ёфта, бо ҳиҷои кам нис анҷом меёбад ва аз 5 то 11 сатрро дарбар гирифта метавонад. Сатри дарозтаринро, ки дар миёна меояд, «сатри модар» ва сатрҳои атрофи онро «сатрҳои қарина» меноманд. Инак, намунае аз шеърӣ зулоли Фозил Шукӯриро пешкаши ҳаводорони рўзнома месозем.

ҲОЛГУНА

Зулолвора гуфтаам,
 На аз ҳаёловора гуфтаам,
 Ба ҷуз қаҳидаҳои хуни дил мадон,
 Агар зулолвора гуфтаам,
 Зи қалби пора гуфтаам.

Зулолгунаҳо нигар,
 Давон ҳама ба гунаҳо нигар,
 Нишонае зи ҳасрату ҷудоӣҳо,
 Зи ризи дил намунаҳо нигар,
 Суолгунаҳо нигар.

Зулолқатраҳо равон,
 Ҳамон ба ҷўи ҷақраҳо равон,
 Агарчи талғуна буда қатраҳо,
 Давост баҳри қалби ташнагон,
 Бигир, баҳраҳо равон.

Зулолреза гуфтаам,
 На аз малолреза гуфтаам,
 Дар он пур аст реза-реза сўзи дил,
 Шунав, ғилореза гуфтаам,
 Ки ҳолреза гуфтаам.

ЗУЛОЛВОРА

Хар як нафас
 Бо туст рӯҳафзову бас,
 Дорад тақопу мурғи дил сўят қардон,
 Ҳаргиз намонаш дар қарас
 То як нафас.

Хар як қадам,
 Бо туст танҳо муҳтарам,
 Он мақру талбиси рақибон қора нест,
 Хатто чи бошад бе ту дам
 Дар як қадам?!

Хар як суҳан,
 Гардида рашии анҷуман
 То андалеби дил зи ту хушгўй шуд,
 Мондаст бўлбӯл дар чаман
 Бе як суҳан.

Хар як нигоҳ,
 Бо ёди дидорат ба роҳ,
 Дилдодаат ҷумла саропо чашм шуд,
 Ҷуз сўйи ту оҳ асту воҳ,
 Хатто нигоҳ.

Эй, ҳаббазо!
 Боре ба сад рӯёӣ биёӣ,
 Дар ҳар нафас, дар ҳар қадам, дар ҳар суҳан,
 Бо як нигоҳе босафо
 Бахшо зиёӣ!

Адаш ИСТАД

ХАРИ ҲОҶА НАСРИДДИН

(Ҳаҷвия ва ё афсона барои калонсолон)

Сари хамро шамшер намебурад, меғуфт Ҳоҷа Насриддин. Хари ӯ баъди маргаш бесоҳиб монда, дар куча бо сари ҳам рафта истода буд, ки баъае ба гарданаш ресмон баста савор шуд. «Сари хамро шамшер намебурад, лекин ба боло-и савор мешаванд», — хулоса баровард хари Ҳоҷа, ки Афандихар ном дошт.

Ҳоҷа Насриддин пеш аз вафот хашро ба шоҳаншоҳ васият карда буд. Ё шундида буд, ки дар хархонаи шоҳаншоҳӣ марқабо аз беқорӣ ҷарб баста, ба баҳмут монанд шудаанд. Ҳоҷа меҳост, ки хари пираш дар охири умр моли шоҳаншоҳӣ шуда, каме кайфу сафо кунад.

Баъди ғурӯндани Ҳоҷа касе васияти ӯро ба гўши Қозӣ Абдурахмон расонид ва ӯ миришабохро фирис-тод, ки аз кўчое бошад, хари Ҳоҷаро пайдо кунанд.

Моли мўъмин — хуни мўъмин, — гуфт Қозӣ Абдурахмон. — Ман намеғузoram, ки як мўӣ аз сари хари Ҳоҷа Насриддин кам шавад.

Миришабо хари Ҳоҷаро зуд пайдо карданд. Зеро ки ин харро ҳама хурду калони шаҳр хуб мешинохтанд. Хари Ҳоҷа қатри барин сип-сипҳ буд ва лаби поёнаш кашола шуда меистод. Аз ин сабаб ба бинанда чунин менамуд, ки ин хар хандида истодааст.

Вақте ки миришабо Афандихарро ёфта оварданд, Қозӣ Абдурахмон ҳамсояҳои шодравон Ҳоҷа Насриддинро даъват карда, харро нишон дод ва пурсид:

— Ин хари Ҳоҷа аст ё дигар?

— Хар ҳамону лекин полонаш дигар, тақсир, — гуфт ҳамсояи дасти рост.

— Хар кўчое, ки равад, боз ҳамон хар аст, тақсир, — фаҳмонд ҳамсояи дасти чап.

— Ман ҳам медонам, ки ҳамон хар аст, — розӣ шуд Қозӣ Абдурахмон. — Шукр, ки чашмонам хира нестанд. Лекин аз рўйи расмият аз ду шохид пурсида бо ӯ ҳуҷҷату муҳр қонунӣ қардан лозим. Чӣ илоҳ, қозғабозӣ аз ҷамъияти гузашта ба мо

боқӣ мондааст.

Баъд ҳамсояҳо ба чанд варақ қоғаз, ки котиби Қозӣ Абдурахмон пур карда буд, имзо гузоштанд. Қозӣ қарори худро ба ҳозирин хонд:

«Қозӣ Абдурахмон қарор мекунад: мувофиқи васияти Ҳоҷа Насриддин, ки аз шахсони маҳбуби шоҳаншоҳ буд ва бо латифаҳои намакинаш таъби ҳазрати олиро хуш ме-дошт, хари Ҳоҷа Насриддин, тахаллусаш — Афандихар моли шоҳаншоҳӣ эълон карда мешавад. Аз ҳамин рӯз эътиборан касе бе иҷозати ҳазрати оӣ наметавонад ба ӯ савор шавад, балки ӯ метавонад ба каси дигар савор шавад.

Дар ин ҷо Қозӣ Абдурахмон айнакашро аз чашм гирифта, ба котиб бо таъҷҷуб нигоҳ кард ва пурсид:

— Чӣ тавр хар метавонад ба одам савор шавад?

— Котиб ҷавоб дод:

— Масалан, агар хар роҳ рафтан нахоҳад, касе ба ғайри аҳли дарбор ҳуқуқ на-дорад, ки ӯро хала кунад, он гоҳ илоҳи дигар нест, ба ғайри ба занбар андохта бар-дошта бурдан.

Баъд Қозӣ Абдурахмон аз ҷавоби котиб қонеъ шуда айнакро ба чашм монда давомӣ қарорро хонд. Касе наметавонад, ки пеши роҳи ин харро бигирад ва дигар имтиёҳои навиштаву нонавишта дар ихтиёри вай аст».

Ҳамсояи дасти чап ва ҳамсояи дасти рост ба ҳоли Афандихар ҳасад буррданд.

— Акун аз охури балианд ем меҳуред, — гуфт яке.

— Ба ҷойи об шарбати анор, ба ҷойи хас pistaву кишмиш меҳуред, — гуфт ди-гаре.

Афандихар ин гапҳоро шундида гардан ёзонда сарро шуттурумгурвон балианд ги-рифт. Миришабо ӯро аз нўҳта-аш дошта пийда бурдани буд, ки Қозӣ Абдурахмон гуфт:

— Магар аробае нест, ки бор карда баред?

— Зуд аспу аробаи қўқандӣ ёфта Афандихарро бардошта савор карданд ва ӯ дар бо-лоӣ ароба рост истода, дар ҳақиқат балианд шудани мар-

табаи худро хис кард.

Акун мебоист ароба роҳӣ мешуд, ки боз Қозӣ Абдурахмон эрод гирифт:

— Магар мумкин аст, ки ношуста ва наъл накарда ба даргоҳи шоҳаншоҳӣ барем? Бееҳтиромӣ мешавад, ҷано-бон, нисбати ҳазрати оӣ. «Қўр ба бозор наравад, хар ба ҳаммом» ба ёд овард зар-булмасали борҳо аз забони Ҳоҷа Насриддин шундидаш-ро Афандихар. Аммо эътиро-зе накард. «Дидан даркор аст, ки ҳаммом чӣ хел аст», фикр кард ӯ. Гармобаи гуза-ри Ҳоҷа як рӯз занонаву рӯзи дигар мардона буд. Вақте ки хари Ҳоҷаро ба ҳаммом овар-данд, навбати занҳо буд. За-нхоро аз ҳаммом пеш карда Афандихарро дароварданд. Баробари дохили ҳаммом шудан ба димогои хар бӯйи атру дигар хушбӯйҳои зано-на расид ва ӯ маст шуда, ди-лаш беҳуд гардида афтид. Барои он, ки харро ба хуш оваранд, ба биниаш сарги-нашро доштанд, аз бӯйи тун-ди он ба худ омада дид, ки мӯйи баданаш аз тозагӣ барқ мезанад.

Яке аз миришабо гуфт:

— Хари сипҳ ба шустан са-фед нашудааст.

Кайфи хар балианд шуду хангос зад. Он дар ғунбади ҳаммом аксандозӣ карда, хеле аҷиб садо дод.

— Бай-бай, боз яқта шавад, — гуфт миришаб.

Хар суруди дигарро наме-донист. Ҳамон суруду оҳанги пешинаро тақрор хонда, аз дил гузаронд: «Сабил монад, ба отарчиҳои монанд шуда истодам».

— Ҷаноби оӣ! — гуфт мир-шаб ба ӯ. — Агар ҳоло тоқӣ меодеште ва ман किसान сер-пул, яқта биступланчиро ба тақӣ тоқитон мечаспондам.

Ростаха гўям, — таърифу та-маллуро давом дод миришаб, ки аз афташ, ба тўфайли ху-шомад ба хари шоҳаншоҳӣ вази-фаи балиандро соҳиб шуд-дан меҳост, — шумо ба хар ҳеҷ монанд нестед!

«Набошад ман ба ки мо-нанда? — аз дил гузаронид хар.

— Шумо ба одамизод мо-нанда, — давом дод миришаб.

Саъдӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Ҳофиз ва дигарон навишта шудаанд, дар ҳудуди 40 ғазал дар истиқболи ғазалҳои Қомӣ эҷод шудааст, ки дар ин бора ҳуди Навоӣ-Фонӣ хабар до-дааст. Инҷо намунаеро аз татаббуъи Фонӣ бар ғазали Қомӣ мисол мео-рем:

Қомӣ:
 Эй турки шўх, ин ҳама нозу
 итб чист?

Бо дилшикастагон ситамӣ
 беҳисоб чист?

Дорам тазаллуме ба ту,
 оҳиста рон саманд,

Эй сангдил, ба рағми манат
 ин шитоб чист?

Гуфти: шабе ба хоби ту оям,
 вале чӣ суд,

Чун ман ба умри хеш надонам,
 ки хоб чист?

Гар ман на ғарқи оташу обам
 зи шавқи ту,

Ин синаи пуроташу чашми
 пуроб чист?

Аз мадраса ба қаъба равам
 ё ба майкада,

Эй пири раҳ, биғӣи,
 тариқи савоб чист?

Қомӣ, чи лоф мезанӣ аз
 покдомани,

Бар хирқаи ту ин ҳама доғи
 шароб чист?

Навоӣ-Фонӣ:
 Хат ба фарози лаъли ту аз мушки
 ном чист?

Бар оби зиндагет зи зулмат
 ниқоб чист?

Эй дил, чу мурғи васл ба сўят
 намуд майл,

Як дам қарор пеша кун,
 ин изтироб чист!

Ҳар шомаш ар на ранҷи ҳумор
 аст аз сабў,

Ларзон ба хок дар шудани
 офтоб чист?

Коре бурун зи амри қазо нест,
 гар туро

Ранҷе расад, ба анҷуму
 гардун итб чист?

Сўфӣ агар на мугбачагонаш
 заданд роҳ,

Афтоданаҳ ба майкада масти
 хароб чист?

Гар акси рўйи шохиду мақсуд
 боядат,

салкин аст. Ба болояш ягон рўмоли пашмин партоед, — гуфт наългар ба миришаб.

Миришаб аз дуқони савдо-гаре як ҷомаи пашминро ба зўри кашида гирифт ва ба болои хар партофта, ароба-ро ҷониби Арки ҳазрати оӣ ҳай кард.

Афандихарро саиси шо-ҳаншоҳ ба хархона дарова-рад назди охури пури хас гу-зошт ва як лағад зада ҷома-ро аз болояш гирифта гуфт:

— Боз яқта муф்தўр зиёд шуд.

Ҳама хаёлҳои ранга дар бораи зиндагии ояндаи би-хишӣ аз сари Афандихар парида рафтанд.

Ҳақиқатан зиндагии хари Ҳоҷа Насриддин дар молхонаи подшоҳӣ хуб буд, аз хўрок камбуди надошт.

Аммо ин ҳама рўзи хуб дер давом кард. Рўзи дувум сағи дўстдоштаи Ҷаноби оӣ бемор шуд. Дурусттараш, байтор бемориин дандонҳои сагро муайян намуд.

Агар гўшти хари пирро нахурад ва устухони онро нахоёнд, на танҳо дандонҳо, балки тамоми устухонҳо му-лоим шуда, ба пусидан сар мекунанд, — гуфт байтор ва илова кард:

— Хари Ҳоҷа Насриддин дар байни хархотон муво-фиктар аст, зеро ин харомӣ ба ҳама кори мо хандаи дан-доннамо мекунанд.

Шоҳ ба куштани хари Ҳоҷа фармон дода, бо табассум илова кард:

— Ин тавр бошад, гўшти хару дандони саг! Шоҳ мақо-ли махшурӣ халқиро тақрор намуд.

Аммо атрофиёни шох бо тамоми ҷиддият ва қатъият изҳор карданд, ки баъди аз забони муборакӣ Шоҳи олам садо додани ин ибора он ба мақол мубаддал гардид. Ва Шоҳи олам на танҳо хари пири Ҳоҷа Насриддин, балки ҳама харҳои дигарро низ дар назар доштанд, — меғуфтанд «онон».

Дар ин бобат баёнгари ин воқеа низ ҷизе илова карда наметавонанд. Зеро дар ҳама давру замон гапи «онон» ҳақ асту рост, Худо маро биёму-зад!



Ҷуз номи бода оинаи бе

ҳиҷоб чист?

Фонӣ, мағӯ гузаштаам аз хобу

аз ҳаёл,

К-ин нақши кавн ғайри ҳаёлоту

хоб чист.

Барҳақ, устод С.Айни таъкид кар-дааст, ки «Навоӣ бо хоҳиши дўсто-дори забони модарии худ ва халқи худ ва барои бо адабиёти нафисае, ки ба адабиёти пешқадами он замон — ада-биёти форсӣ баробарӣ кунад, серо-бо ва ғизоёе қардани ҳамзабониҳои худ бо забон ва калами худ ба адабиёти ўзбекӣ чӣ қадар хидматҳои намоён карда бошад, бо хоҳиши инсонпар-варӣ ва бо мақсади хидмат қардан дар санъати интернационалӣ дар адабиёти форсии замони худ ҳам бо забони худ, ҳам бо калами худ, ҳам бо тарбияи маънавии худ ва ҳам бо сарфи моли худ ҳамаи қадар хидма-тҳои намоён кардааст».

Робитаи илмиву адаби ва дўстии Қомӣ ва Навоӣ аз мавзӯҳои мебо-шанд, ки таҳқиқоти муфассалу ҷид-ди ро дар оянда талаб мекунанд. Зеро Навоӣ бо ашъори тоҷикӣ-форсии худ дар таърихи назми тоҷик ҷойи муҳи-меро ишғол мекунанд.

Комилҷон ДЎСТОВ,
 мудирӣ қафедраи забон ва
 адабиёти тоҷикӣ ДАТ ба номи
 Шириншоҳ Шохтемур.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
 Қонунчилик палатаси Кенгаши,
 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
 Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
 Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
 Тоҷик тилида нашр этилади.

Ҷонишини сармуҳаррир
 Тоҷибой ИКРОМОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
 рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп
 мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора
 ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервал ва шеър аз 50 мисраъ зиёде бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти
 Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-828.

Адади нашр 3721. Ҳаҷм 2 ҷузъи чопӣ.

Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

